

niszter méltányolván az államvasutak előterjesztését, a jövő évi költségvetésben körülbelül 10 millió koronát prelinálalt második vágányok lefektetésére.

Az építési tervzet szerint a legközelebbi években a következő vonalak fognak *kettős-vágányúvá* átépítettetni: Kelenföld—Adony—szabolcs, Dálja—Vinkovce, Budapest—Szabadka és Szajol—Arad—Piski. Megjegyzendő, hogy a rákos—ujszászi vonalon Tápiószecső és Ujszász (40 km.) között a második vágány már le van fektetve, a rákos—tápiószecsői rész pedig ez év végéig szintén el fog készülni. A galánta—zsolnai második vágány már csaknem teljesen kiépítettett. A Galánta és Puchó—Kocskóc közötti 125 km. részen a második vágány már ez évi április 9-ike óta üzemben van, míg a Puhó—Kocskóc és Zsolna közötti rész ez év végével lesz átadható a forgalomnak. A galánta—zsolnai második vágány költségei 25 millió koronára rugnak, míg a budapest—szabadka és szajol—arad—piskii második vágány költségei 18 millió koronával vannak prelinálva.

Ujabb nyilatkozatok a szegedi műegyetemről.

Saját tudósítónktól.) Megirtuk már, hogy Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a képviselőház pénzügyi bizottságában kijelentette, hogy *Szeged szabad királyi várost a kormány a főiskolák programjában a második műegyetem kijelölésénél elsősorban veszi kombinációba.* A műegyetem kérdése országos kérdés és elsősorban benünket érdekel legjobban. Eddig még nagyon kevés alkalom nyílt, hogy a közügyek iránt érdeklődő közönség, valamint az érdekelt szakkörök behatóbban foglalkozzanak a szegedi műegyetem kérdésével. Ez a kérdés némi megvilágításra szorul.

Lázár György dr Szeged város polgármestere és Tordai Imre, a szegedi felsőipariskola kiváló igazgatója már belevilágítottak a kérdésbe és bebizonyították, hogy szükség van a műegyetemre, de azt gazdasági fakultással kell kibővíteni. Nagyjából ez a véleménye a többi szakembernek is. De szóljanak helyettünk Szeged város szakemberei.

Kruspér Pál műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke szerint a műegyetem megteremtene Szeged város gyáriparát, Tóth Mihály városi főmérnök a kulturális viszonyok örvendetes fejlődését várja a szegedi műegyetemtől. Homor István főreáliskolai igazgató a gazdasági viszonyok kedvező alakulását és a város kulturális fellendülését látja az új műegyetem felállításában. Veszprémi Vilmos dr általános és kulturális szempontból bírálja a kérdést és mindenesetre hasznosnak véli az új műegyetem létesítését.

A nyilatkozatok a következők:

KRUSPÉR PÁL,

műszaki tanácsos, a szegedi államépítészeti hivatal főnöke a következőket mondta:

— A legnagyobb örömmel olvasom a hirt, hogy a második műegyetemet *Szegedre* tervezik.

A műegyetem korszkos hatása lenne Szeged fejlődésére. Olyan gyári ipar alakulna ki, hogy Szeged fölvehetné a versenyt az ország bármelyik városával. A műegyetem ugyanis el sem képzelhető gyári ipar nélkül. Ahol már eddig is volt, ott hatalmas lendületbe kap az ipari fejlődés, ahol pedig még nem volt, ott ipart *teremt* a műegyetem. Szeged gyári ipara, valljuk be őszintén, eddig

még nem valami számottevő. Pedig Szeged fekvése a lehető legalkalmasabb gyárak alapítására. A Tisza folyó bőven elláthat vízzel akárhány gyárat, amivel csak igen kevés város dicsekedhetik. A létesítendő csongrádi torkolatu *Duna-Tisza csatorna* pedig csak emelni fogja a Tisza jelentőségét.

A műegyetem tehát hatalmas ipari föllendülést jelentene Szegedre nézve. *Szerintem ez teljesen kárpótolná a műegyetemet, különösen ha gazdasági fakultást is emelnének. Erre a célra Szegednél alkalmasabb hely nincs az országban.* Az eddigi rohamos fejlődés olyan perspektívát sejtet, hogy Szeged néhány évtized alatt ugyszólván világvárosi méretet ölt. Szegedre fut össze a Délvidék minden érdekszála, az elkövetkező néhány évi megalapozástól függ Szeged évszázados fejlődése. Ilyen körülmények között valóságos áldás lenne a műegyetem. Olyan szakférfiak irányítanak a város fejlődését, akiknek a tudása garancia Szeged jövőjére.

Az ne áltasson senkit, hogy a tudományegyetemen több a diák, mint a műegyetemen. Arról van szó, hogy a műegyetem gyári ipart, ipari életet jelentene Szegeden. A diákkérdést illetőleg pedig megállapítható, hogy az ifjuság évről-évre fokozottabb mértékben tódul az ipari pályára. Egyelőre talán csak néhány száz diák látogatná a műegyetemet, de ez a szám husz-harminc év alatt megtízszereződne. Szegednek eminens érdeke, hogy a tudományegyetem céljaira fölajánlott összeget a műegyetem létesítésére is fölajánlja.

— Némelyek azt mondják, hogy nincs szükség második műegyetemre. Ezt azzal okolják, hogy már eddig is sok az állásnélküli mérnök, másrészt pedig elegendő tanerő sem áll rendelkezésre. Ez téves fölfogás. Magyarországon csak igen kevés mérnök lehet állás nélkül, azok is inkább önhibájukból. Az országnak igenis szüksége van mérnökökre, mert az ipar rohamosan fejlődik és új iparágak honosulnak meg. Hiszen már most is tapasztalhatjuk, hogy *igen sok magyar gyár külföldről hoz mérnököket.*

— Ami pedig a tanerőket illeti, a tanárhiánytól nem kell visszariadnunk. *Mert nincs tanárhiány.* Ha talán Magyarországon kevés a műegyetemi tanszékre alkalmas tanerő, van tanár a külföldön. Ebből nem lehet és nem szabad nemzeti kérdést csinálni. A híres német és angol egyetemeken igen sok a külföldi tanár. Ha kiváló tanerőre bukkanunk, meghívják, mert a tudomány — tudomány. A tudományban nincs helye nemzeti érzékenykedésnek.

— Adjá a gondviselés, hogy megvalósuljon a szegedi műegyetem!

TÓTH MIHÁLY,

Szeged szabad királyi város főmérnöke így nyilatkozott:

Egyetemre föltétlenül szüksége van Szegednek. Hogy műegyetem legyen-e, tudomány egyetem, avagy gazdasági főiskola, helyi szempontból majdnem mellékes, mert a fő az, hogy *Szegednek* fejlődéséhez szüksége van egy főiskolára. Már most természetesen mérlegelve a mi viszonyainkat, leghelyesebbnek vélném, ha a fősulyt a *gazdasági oktatásra* helyeznők. Magyarországon összesen csak egy gazdasági főiskola van *Magyar-Óváron, s Szeged mint mezőgazdasági gócpont, föltétlenül predesztinálva van egy egyetemi jellegű gazdasági főiskola terinumaúl.* Ezt azután természetesen kiegészítendőnek tartom műszaki fakultásokkal, különösen gazdasági mérnöki fakultással. Egy ilyen intézet, azt hiszem, nemcsak Szegednek, hanem az országnak is hasznára lenne és bármilyen local-patrioták vagyunk is, nekünk úgy az általánosság, mint az ország érdekét is szem előtt kell tartanunk.

HOMOR ISTVÁN

a főreáliskola igazgatója ezeket mondja:

Sokkal üdvösebbnek és hasznosabbnak

tartja a műegyetemet, mint a tudományegyetemet, de véleménye szerint *az új műegyetem csak úgy felelne meg teljesen a céljának, ha gazdasági főiskolával kapcsolnák egybe.*

— Minden kulturális intézmény hasznos, az egyetem pedig olyan kulturális tényező, melynek a hasznossága egyelőre kiszámíthatatlan. Megváltozna a város képe. Több lenne az intelligens elem, mert a tanárok és a főiskolák hallgatói mindenütt társadalmi életet teremtenek.

— Az új műegyetem és a gazdasági főiskola felállításával a *drágaság* kérdése és a helyes megoldás útjára terelődne. Ez a kijelentés első pillanatra bizarrnak tetszik, de még sem az. *A drágaságnak a főoka a helytelen gazdálkodásban rejlik.* Magyarországon a földből helyes gazdálkodás mellett háromszor annyi terményt lehetne kihozni, mint a mai terméseredmény. Ezt pedig csak úgy lehetne elérni, *ha a gazdasági főiskola megtanítaná a magyar gazdákat a helyes gazdálkodásra.*

— Nagyon fontos kérdés az új műegyetem kérdése, mely természetesen geografiánkhoz alkalmazva gazdasági főiskolával lenne kombinálva. Minden követ meg kell mozgatni, hogy a mienk legyen a műegyetem. A műegyetem sokoldalú hasznosságát még el sem tudom sorolni, hisz annyi van. A magyar hazának sok hasznos polgárt fog nevelni, az bizonyos. *Művelt iparosokra* úgy is nagy szükségünk van. A külföldön nevelt mérnökök soha sincsenek tisztában a mi speciális viszonyainkkal. Nekünk magyar mérnökökre van szükségünk, akik első sorban a gazdasági ismeretekkel vannak tisztában.

— Egyéb haszna is lesz az új főiskolának, a földmivesek, kik sohasem hisznek a gazdasági könyveknek, ha kézzelfoghatóan bebizonyosodnak a tudományos földmivelés előnyeiről, alkalmazni is fogják azt.

— Kell az új műegyetem és ez csak Szegeden lehet, mert Szeged a legalkalmasabb hely erre.

VESZPRÉMI VILMOS DR,

főreáliskolai tanár, a kiváló szakíró ezeket mondotta:

Az egyetemnek Szegeden való felállítását kulturális szempontból nagy jelentőségűnek tartja, de szükségesnek csak az esetben, ha *decentralizálásról* van szó és a műegyetemet gazdasági főiskolával bővítik ki.

— *Mi agrikultur állam vagyunk, a geografiánkon változtatni már nem lehet,* — ez a tény pedig eklatánsan jelöli ki az utat, melyen a főiskolák szervezésének haladnia kell. Minden átmenet nélkül, ugyszólván erőszakos módon iparállamot egy agrikultur államból máról-holnapra nem lehet csinálni. Mi pedig a szó legszorosabb értelmében földmivelő nép vagyunk, erre predesztinál bennünket Magyarország földrajzi fekvése éghajlatunk és az az óriási földkvantum, mely kihasználatlanul parlagon hever.

— *Az egyetemek speciell nálunk latainer embereket nevelnek,* — még a mérnökök is kénytelenek hivatalnokoskodni, nemszólva az ügyvédekről, orvosokról és tanárokról, a kiknek nagyrésze állás nélkül tengődik. Az új egyetemre főleg pedig a műegyetemre csak az esetben van szükség, még pedig igen nagy szükség, ha az a hiányt pótolni tudja és egy *fejlett gazdasági főiskolát* bocsát az ifjaink rendelkezésére. Ez esetben az új műegyetem teljesen megfelelné a követelményeknek. Új és hasznos foglalkozást teremtené, kulturális szempontból megfizethetetlen előnyökkel gazdagítaná a várost, a nemzetiségieket magyarosítaná és decentralizálná a budapesti műegyetemet.

— Ez esetben szükséges, sőt hézagpótló lenne a Szegeden felállítandó új műegyetem. Igaz, hogy a kisvárosok egyetemi élete már letűnt. Hol van már Jéna, Heidelberg és Göttingen, ahol valamikor forrott a kultura és a világvárosok zajából ide jöttek a tudo-